

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Statistik.

Lovforslaget (nr. 21) findes i tillæg A. sp. 289, fremsættelsen i tidenden sp. 415).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Erling Olsen: Mange folk og mange virksomheder bruger megen tid og mange kræfter på at udfylde spørgeskemaer fra Danmarks Statistik. Når vi udvider Danmarks Statistiks adgang til at forlange oplysninger, må vi derfor være sikre på, at det ekstra udbytte, samfundet får af disse nye oplysninger, kan stå mål med den ekstra byrde, der pålægges institutioner, virksomheder og enkeltpersoner.

Det er vanskeligt at måle dette ekstra udbytte, men vi kan kort sige, at formålet med at indsamle, bearbejde og offentliggøre oplysningerne er at skabe et bedre grundlag for de beslutninger, der skal træffes i dette høje ting, i den offentlige administration, i institutioner, virksomheder og af enkeltpersoner. Statistikken skal give et øjebliksbillede og en fornemmelse af udviklingslinjerne på områder, der skønnes væsentlige. I et samfund under udvikling vil nye områder til stadighed blive væsentlige. Dermed ændres karakteren af de oplysninger, Danmarks Statistik bør tilvejebringe, deraf behovet for en revision af loven om Danmarks Statistik.

Det foreliggende lovforslag må ses som udtryk for, at to nye områder er blevet væsentlige. Det ene er de såkaldte tjenstydende erhverv eller servicesektoren. Denne side af vores erhvervsliv tiltager sådan i betydning, at vi må vide noget mere om den.

Det andet område er kreditformidlingen, specielt pantebrevsmarkedet. I disse år har vi set et stærkt voksende pantebrevsmarked, men det har været meget svært at gennemskue. Man har dog kunnet ane, at der efter alt at dømme var tale om meget betydelige

mellemløberavancer, som medførte, at låntagerne i mange tilfælde blev urimelig dårligt stillet, bl. a. fordi de ikke kunne overskue det marked, hvorpå de måtte afsette deres pantebreve.

Den betænkning om en statistisk belysning af pantebrevsmarkedet, der kom i juni, viste da også, at medens långiverne i gennemsnit får mellem 13 og 14 pct. af deres penge, må låntagerne betale mellem 18 og 19 pct. i effektiv rente. Differencen forsvinder i det, som med et pænt ord kaldes for omkostninger.

Betænkningen vakte en del opmærksomhed og førte bl. a. til, at et af vore største pengeinstitutter tog et forretningsmæssigt velbegrundet initiativ for at reducere mellemløberavancen på pantebrevsmarkedet. Dette er ét eksempel på, at bare det at belyse området statistisk kan være et første skridt i retning af at sanere det; om det så er nok, er en anden sag, men den statistiske belysning i betænkningen bør følges op med en løbende belysning af pantebrevsmarkedet.

Denne belysning bør også iværksættes for at skabe et bedre grundlag for debatten om inflationens og valutaunderskuddets årsager. Det er blevet hævdet, at en af de væsentligste årsager til vore økonomiske vanskeligheder er den lette adgang til at indkassere inflationsgevinster gennem belåning af fast ejendom. Dette synspunkt er i et vist omfang blevet lagt til grund for den seneste ændring af realkreditlovgivningen, der strammede betingelserne for låntagning over obligationsmarkedet. Siden da er der konstateret en mærkbar vækst i udstedelsen af pantebreve, og de lettelser, man havde ventet på obligationsmarkedet, er ikke rigtig kommet. Det spørgsmål er da blevet rejst, om ikke realkreditforliget først har drevet en del af de traditionelle obligationssælgere over på pantebrevsmarkedet og dernæst har drevet en række af de traditionelle obligationskøbere over på pantebrevsmarkedet. Hvis dette er rigtigt, må det få en række politiske konsekvenser. Men om det er rigtigt, kan vi først få at vide, når vi har de statistiske oplysninger, som lovforslaget vil skaffe os.

Det er videre blevet hævdet, at ejerpantebrevene er blevet de danskes vej til pomp og pragt, mere specielt at de store køb af biler, både, sommerhuse og meget andet godt i

[Erling Olssen.]

vidt omfang er blevet finansieret ved udstedelse af ejerpantebreve, som inflationen har skaffet plads til. Heroverfor er det blevet hævdet, at den store vækst i udstedelsen af ejerpantebreve først og fremmest må forklares ved en vækst i udstedelsen af byggelån. Det foreliggende lovforslag vil skaffe os en mulighed for at få at vide, hvor stor en del af ejerpantebrevene byggelånene repræsenterer.

Af denne og af mange andre grunde skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget og udtrykke håbet om et godt, sagligt udvalgsarbejde.

Knud Brø: Udvalget, der danner baggrund for det forslag, vi behandler her i tinget i dag, er jo udsprunget af realkreditforliget, og jeg kan tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget.

Der er to ting, jeg hæfter mig ved i dette forslag. For det første at det giver os mulighed for at lave en kreditmarkedsstatistik, som jeg tror er meget væsentlig for den økonomiske politik, der skal føres. Vi må have flere oplysninger om pantebrevene, vi må vide mere om markedet, og ikke mindst må vi vide noget mere om vilkårene for lånenes optagelse.

Det andet punkt, jeg vil fremhæve, er, at dette giver os mulighed for at lave en bedre konjunkturstatistik. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til § 1, pkt. 1, at ordrebeholdninger og bevægelser heri skal belyses statistisk.

Jeg tror, det er overordentlig væsentligt, og vil også gerne som min forgænger på talerstolen, hr. Erling Olsen, fremhæve betydningen af, at servicefagene indgår i en sådan statistik.

Må jeg i den forbindelse sige, at det har været en vanskelighed for den økonomiske politik, der skulle føres her i landet, at de statistikker, vi har haft, ofte har været for mangelfulde og næsten altid for sene. Det gør det vanskeligt at føre en økonomisk politik, ja, somme tider kommer man til at tænke på, at vi egentlig i den økonomiske politik er nødt til at styre efter bakspejlet.

Må jeg til sidst sige, at der er en række tekniske enkeltheder i dette lovforslag, som jeg ikke nærmere skal behandle her på tin-

gets talerstol i dag, men som vi kan se på i udvalget.

Som sagt tilsiger jeg mit partis velvillige behandling.

Enggaard: Jeg skal i hr. Nyboe Andersens sted på venstres vegne gøre nogle bemærkninger i anledning af dette forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Statistik.

Det må jo ses som en udløber af realkreditforliget sidste år, da man besluttede at lade undersøge den del af kapitalmarkedet, der hedder pantebrevsområdet, som jo udgør et supplement til den organiserede realkredit. Den betænkning, som i sommer blev afgivet af det nedsatte udvalg, anviser en række områder, hvor der kan ske en bedre oplysning om pantebrevsområdet, end vi i dag kender det. Det kan generelt være rigtigt, at man løbende har overblik over, hvordan pantebrevsområdet udvikler sig, ikke alene absolut, men også specificeret ud på de forskellige kategorier af pantebreve.

Venstre er tilfreds med, at man har fulgt udvalgets betænkning så vidt, som tilfældet er. Der findes som bekendt betydelige grupper pantebreve, der ikke er udtryk for en længerevarende kreditmulighed som f.eks. pantebreve udstedt af banker eller sparekasser som sikkerhed for byggelån. Det har naturligvis sin værdi at kunne skille dette materiale ud fra f.eks. sælgerpantebreve eller pantebreve lyst som sikkerhed for realkreditlån i fast ejendom. Jeg tror, megen overdreven agitation om pantebrevsområdets skyld i forbrugsudviklingen nok vil kunne tilbagevises som uberettiget, når tallene foreligger i form af en kommende statistik.

Disse beføjelser til Danmarks Statistik kan venstre principielt tilslutte sig. De praktiske veje, som må gås for at kunne aflæse denne statistik, vil vi gerne drøfte i det udvalg, som vi gerne ser nedsat.

Generelt gælder det vel om statistik, at det er meget let at finde nye områder for optagelse af statistik, som man synes er værdifuld og nødvendig, men det er sværere at komme af med gamle områder, som i tidens løb er blevet mindre påkrævet. Det må imidlertid være en bestandig anstrengelse, at der luges ud i statistikkens område, når nye og mere påtrængende opgaver melder sig. Ellers sidder vi tilbage med et

[Enggaard.]

større og større apparat, og ellers bebyrder vi virksomheder og enkeltpersoner såvel som offentlige myndigheder i stadig større grad med oplysningerne. Ofte må man jo desuden i dag konstatere, at en del statistik fremkommer temmelig sent i forhold til indsamlingstidspunktet, hvilket utvivlsvist i offentlighedens øjne nedsætter værdien af statistik.

En rigtig medvirken til, at de mange tusinde enkeltpersoner og virksomheder kan bidrage til indsamling af fremtidig statistik, vil det utvivlsvist være, at det er rimelige områder, der spørges om, og at det for den enkelte erkendes som nyttigt, at den pågældende statistik optages.

Jeg nævner disse ting, fordi der i lovforslaget også er indeholdt generelle beføjelser til at afkræve en række yderligere oplysninger i forhold til den nugældende lovgivning om bl. a. tjenesteydelse områder, ordrebeholdninger inden for virksomheder og forskydnings heri. Jeg tror, det er værdifuldt, at vi på den måde kan få et supplement til vores erhvervsstatistik og bedre belyse konjunkturforløbet. Men jeg vil gerne understrege, at der i anvendelsen af lovens nye beføjelser må udvises en tilpas tilbageholdenhed med at lægge nye arbejdsopgaver på en gruppe i befolkningen, som i forvejen er stærkt belastet med oplysninger til det offentlige i form af regnskaber og opgørelser om moms, ATP, sygeløn og kildeskatt.

Med disse bemærkninger skal jeg på venstres vegne give tilsagn om, at vi vil gå ind i et positivt udvalgsarbejde om det foreliggende lovforslag.

Niels Helveg Petersen: Foruden mindre justeringer indeholder lovforslaget to mere principielle ændringer for Danmarks Statistik: skaffer Danmarks Statistik hjemmel til at indhente oplysninger om ordrebevægelser og skaber forbedret hjemmel til at indhente almindelig kreditmarkedsstatistik.

Jeg kan på mit partis vegne give principiel tilslutning til sigtet med denne hjemmel til Danmarks Statistik.

Med hensyn til konjunkturpolitikken har vi ofte her i tinget diskuteret de indlysende mangler, der er i vores officielle statistik. Nogle oplysninger er overordentlig vanske-

lige at få, og nogle får vi alt for sent. Det gælder både lagerstatistik og løn- og indkomststatistik, som jo er meget centrale til belysning af hele konjunkturforløbet, og hvor vi i dag må sige, at vores statistiske grundlag for at handle ofte er mangelfuldt. Derfor ønsker vi i udvalget at få en diskussion om de praktiske muligheder for at forbedre den offentlige statistik for hele konjunkturforløbet vedkommende.

Med hensyn til kreditmarkedsforholdene har man jo hidtil haft hjemmel til at få oplysninger om arten og omfanget af kreditgivning. Nu foreslås den udvidet til også at omfatte vilkårene for sådan kreditgivning: rentefod, løbetid, afdragsvilkår og kurser; det skulle alt sammen tjene til at få en bedre belysning af et i øjeblikket ringe belyst område, og det tror jeg kan få betydning ved tilrettelæggelse af vores kreditmarkedspolitik.

Til nogle af de bemærkninger, hr. Enggaard gjorde, vil jeg gerne føje, at når vi som her giver Danmarks Statistik hjemmel til at påtage sig nye opgaver, tror jeg også, det er af betydning, at vi i udvalget diskuterer og får en redegørelse for, om ikke der er opgaver, som er blevet forældede, som man ikke længere behøver at varetage med samme nidkærhed som hidtil. Det er muligt, at man her kan finde metoder til at forbedre vor statistik både over for offentligheden og over for Danmarks Statistik selv ved at luge ud i opgaver, som måske ikke længere er fuldt nødvendige.

Vi ønsker gerne en diskussion om disse forhold i udvalget, men jeg kan på mit partis vegne som sagt give principiel tilslutning til lovforslaget.

Ømann: Det udvalg, der behandlede realkreditlovforslaget i foråret 1970, udtalte jo enstemmigt, at der var brug for en undersøgelse af det ikke-organiserede kapitalmarked med henblik på overvejelser om en fortsat lovgivning. Der var ingen i dette udvalg, der var i tvivl om, at når man begrænsede den organiserede realkredit, ville man samtidig give den uorganiserede realkredit et større virkefelt. Nu synes jeg nok, der er gået noget lang tid, siden denne henstilling blev givet, og op til nu, da vi ser det første resultat af henstillingen, nemlig et forslag til lov om ændring af lov om Dan-

[Ømann.]

marks Statistik, som skal muliggøre en eksakt indsamling af materiale, for at man kan bedømme hele dette sagforhold.

Jeg vil gerne spørge — nu skulle jeg vel ikke spørge økonomi- og budgetministeren, for det hører vel egentlig hen under boligministeren, men måske ved også økonomi- og budgetministeren noget om det — hvordan det går med denne almindelige undersøgelse. Kan vi få en dato for, hvornår den kan være færdig? Det kan vel ikke være meningen, at undersøgelsens resultat skal afvente, at man f. eks. igennem en årrække indsamler de data, som denne lov skal give mulighed for at indsamle.

Det kan jo ses af dagbladene, at der efterhånden er et ret stort behov for at se nøjere på dette felt: de private pantebreve. Det ser ud til, at parceller f. eks. handles med meget små udbetalinger, og at der i stedet for benyttes sælgerpantebreve, hvor man kan være sikker på at der er betingelser i, som i hvert fald mere end opvejer en konstant udbetaling.

I bankkredse har man set, at her er et behov for at beskytte befolkningen, og at der her er et marked for at lave en ny virksomhed, som kan give penge. Jeg har da ikke noget imod, at bankerne påtager sig denne virksomhed, hvis vi senere nationaliserer bankerne, men jeg vil dog sige: er det ikke en samfundsopgave at beskytte folk mod disse pantebreve, at sørge for, at der bliver standardformularer, at der ikke bliver noget trykt med småt, at der bliver rimelige ejerskifteafdrag og rimelighed i alle den slags betingelser i et sådant pantebrev, som jo kan være skjult for almindelige mennesker. Der er også beskatningsspørgsmål, og der er spørgsmålet om disse skattefri kursavancer, som jo er af kolossal økonomisk betydning. Jeg synes, der er nok at tage fat på uden at afvente resultaterne fra Danmarks Statistik.

I øvrigt kan jeg tilsige mit partis velvillige behandling af dette lovforslag. Selv om dette ser teknisk ud, vil udvalgsbehandlingen nok blive mere omfattende, end man skulle tro. Jeg tror, vi vil få anledning til også at se på, hvilke byrder vi lægger på tinglysningsvæsenet, og hvordan dette egentlig er indrettet. Kunne man ikke samtidig med den registrering, som kunne give en

beskyttelse, også få den registrering, som skulle give Danmarks Statistik disse oplysninger? Med andre ord: er det ikke for omstændeligt efterhånden, dette tinglysningsvæsen?

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Jeg vil gerne takke for tilslutningen til lovforslaget og kan tilsige min medvirken til, at man i udvalgsarbejdet kan få alle de oplysninger, som man ønsker, og som vi er i stand til at give fra administrationens side.

Jeg er også positivt indstillet over for den betragtning, som et par af ordførerne fremførte, at man vel nok en gang imellem må standse op og undersøge, om alt det, der nu gøres, også er nødvendigt, eller om der kan være anledning til at luge ud blandt det mere traditionelt bestemte. Det gælder statistik, men det kan jo også gælde andre sider af den offentlige administration, at der kan være anledning til at luge ud hist og her.

Jeg vil gerne sige til hr. Enggaard, at jeg tvivler ikke om, at Danmarks Statistik vil administrere de beføjelser, som de får i henhold til denne lov, under hensyntagen til, jeg tror, hr. Enggaard sagde tilbageholdenhed, i anvendelsen af denne bemyndigelse. Ingen kan naturligvis være interesseret i at pålægge hverken virksomheder eller enkeltpersoner unødigt besvær, men jeg forstår, at vi er enige om, at der her kan hentes en række værdifulde statistiske oplysninger, som måske ikke mindst for forståelsen af vore konjunkturpolitiske muligheder kan være af betydning.

Jeg er enig med hr. Niels Helveg Petersen i, at det desværre ofte er sådan, at de oplysninger, vi får frem af den traditionelle statistik, kommer for sent til virkelig debat; også det er der anledning til at se på. Men jeg vil gerne understrege, at stiller man kravet om en hurtigere, mere omfattende og mere effektiv statistik, tror jeg, man må være klar over, at man også kommer til at udvide Danmarks Statistiks budgetmæssige rammer; det må vi så også se på.

Til hr. Ømann kan jeg sige, at vi er af samme opfattelse, som vi har været hele tiden: da vi sluttede realkreditforliget, var det en tilkendegivet hensigt, som også var accepteret af den daværende regering, at

[Økonomi- og budgetministeren.]

vi skulle have en almindelig drøftelse og vurdering af hele kapitalmarkedet og ikke blot den del af det, som vi plejer at rubricere under betegnelsen realkredit. Det gælder de private pantebreve, og det gælder andre sider af kapitalmarkedet. Jeg kan kun sige, at det er regeringens agt at tage dette op; vi har taget de første skridt til forberedelsen af en sådan undersøgelse og en sådan drøftelse.

Derimod vil jeg nok tro, at det går lidt ud over, hvad vi skal behandle i et udvalg, der drøfter en udvidelse af Danmarks Statistiks beføjelser, at se på hele tinglysningsvæsenet. Det må vist ske i forbindelse med en anden lovgivning, som næppe hører under økonomi- og budgetministeriet.

Men jeg takker igen for god behandling af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af folketinget *Hastrup* har jeg modtaget meddelelse om, at han som følge af deltagelse i De Forenede Nationers generalforsamling ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 1 måned, hvorfor han anmoder om orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv fra og med den 14. d. m. samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Hastrup.*

2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Hastrup.*

3) *Spørgsmål til ministrene.*

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om ejerlejligheder.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om midlertidig offentlig støtte til almenyttigt boligbyggeri.

8) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udmøntning af en skilleløst i anledning af kongens 25 års regeringsjubilæum.

9) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Statistik.

10) *Valg af 8 medlemmer til Rask-Ørsted Fondets bestyrelse.*

Mødet hævet kl. 14.16.

15. møde.

Onsdag den 10. november kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget Thestrup, Hilmar Baunsgaard, Poul Hartling, Svend Haugaard, Nathalie Lind og Ninn-Hansen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Privatlivets fred)

og
forslag til lov om ændring af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m.

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fællesantenneanlæg m. v.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thestrup): Herved tillader jeg mig på venstres, det radikale venstres og det konservative folkepartis vegne at fremsætte *forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Privatlivets fred)* og *forslag til lov om ændring af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m.*

Således som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne til forslaget om ændring af straffeloven, har der igennem længere tid og fra forskellige sider været påpeget mangler i de regler, der er gældende vedrørende beskyttelsen af privatpersoners fred ikke mindst som følge af den tekniske udvikling.

Jeg henviser til den betænkning, som straffelovrådet i januar 1971 har afgivet om emnet, og til den betænkning, som registerudvalget i juli 1971 har afgivet vedrørende et enkelt problem: tavshedspligt for ansatte i edb-servicebureauer.

Det her fremsatte forslag, der ganske følger straffelovrådets og registerudvalgets forslag, går ud på følgende:

a. Der foreslås en straffebestemmelse vedrørende aflytning eller optagelse af samtale mellem andre ved hjælp af et skjult apparat (§ 263, nr. 3.).

b. Der foreslås en straffebestemmelse vedrørende fotografering uden tilladelse af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt område, og udspejdnings af sådanne personer ved hjælp af kikkerter og lignende (§ 264a).

c. Der foreslås en straffebestemmelse vedrørende videregivelse af oplysninger m.v., der rækker videre end de hidtidige regler navnlig ved at ramme videregivelse af billeder af en anden under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen er udformet, så den også beskytter mod krænkende oplysninger m. v. vedrørende afdøde personer (§ 264c).

d. Det foreslås at udvide straffebestemmelserne, således at de også omfatter den, der uden selv at være meddelagtig i den oprindelige fredskrænkelse senere skaffer sig eller udnytter de ved krænkelsen fremkomne oplysninger (§ 264b).

e. Strafferammen for fredskrænkelser, der nu efter §§ 263 og 264 er bøde og hæfte, foreslås ændret, således at der i rammen også optages fængsel indtil 6 måneder.

f. Straffebestemmelserne foreslås undergivet betinget offentlig påtale.

Endvidere foreslås en tilføjelse til § 152, der går ud på at gøre den deri omhandlede tavshedspligt generel.

Forslaget om ændring i ikrafttrædelseslovens § 15 foreslår indførelse af en generel hjemmel for domstolene til at ikende godtgørelseskrav ved uagtsomme retsstridige personskrænkelser, hvad enten det drejer sig om freds- eller æreskrænkelser.

Det tilføjes, at forslagsstillerne er opmærksomme på de bestræbelser, der har været udfoldet for at opnå en ensartet nordisk lovgivning på dette område, og på det i straffelovrådets betænkning pag. 7, spalte 1, anførte om, at mulighederne herfor endnu ikke er udtømt. Forslagsstillerne mener imidlertid, at fremsættelsen af nærværende forslag vil kunne virke fremmende på disse bestræbelser, og ser gerne, at der under en eventuel udvalgsbehandling forsøges optaget nærmere kontakt med de andre nordiske lande derom.

Forslagsstillerne er tillige opmærksomme på det af registerudvalget pag. 20-25 anførte om spørgsmålet om straf for efterfølgende udnyttelse af oplysninger; der er